

SINTEZA

352

obiectivelor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru ratificarea Acordului între Republica Moldova și Uniunea Europeană privind participarea Republicii Moldova la Programul-cadru al Uniunii Europene pentru Cercetare și Inovare „Orizont Europa” pentru perioada 2021-2027, încheiat la Bruxelles, 27 octombrie 2021.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	Comunică lipsa de obiecții și propuneri.	
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova	Susține proiectul fără obiecții și propuneri.	
Ministerul Economiei al Republicii Moldova	Comunică lipsa propunerilor și obiecțiilor pe marginea proiectului Decretului Președintelui cu privire la aprobarea semnării Acordului dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind participarea Republicii Moldova la Programul cadru al Uniunii Europene pentru Cercetare și Inovare „Orizont Europa” pentru perioada 2021-2027.	
Ministerul Apărării al Republicii Moldova	Comunică lipsa propunerilor și obiecțiilor pe marginea proiectului Decretului Președintelui cu privire la aprobarea semnării Acordului dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind participarea Republicii Moldova la Programul cadru al Uniunii Europene pentru Cercetare și Inovare „Orizont Europa” pentru perioada 2021-2027.	
Ministerul Sănătății al Republicii Moldova	Comunică lipsa obiecțiilor și susține semnarea Acordului dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind participarea Republicii Moldova la Programul cadru al Uniunii Europene pentru Cercetare și Inovare „Orizont Europa” pentru perioada 2021-2027.	
Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova	Comunică lipsa propunerilor și obiecțiilor pe marginea proiectului Decretului Președintelui cu privire la aprobarea semnării Acordului dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind participarea Republicii Moldova la Programul cadru al Uniunii Europene pentru Cercetare și Inovare „Orizont Europa” pentru perioada 2021-2027.	
Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova	Comunică lipsa de propuneri și comentarii pe marginea proiectului Decretului Președintelui cu privire la aprobarea semnării Acordului dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind participarea Republicii Moldova la Programul cadru al Uniunii Europene pentru Cercetare și Inovare „Orizont Europa” pentru perioada 2021-2027.	

Agencia Națională pentru Cercetare și Dezvoltare	Avizează pozitiv setul de documente și susține semnarea Acordului dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind participarea Republicii Moldova la Programul cadru al Uniunii Europene pentru Cercetare și Inovare „Orizont Europa” pentru perioada 2021 -2027.	
Academia de Științe a Moldovei	Avizează pozitiv setul de documente și susține semnarea Acordului dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind participarea Republicii Moldova la Programul cadru al Uniunii Europene pentru Cercetare și Inovare „Orizont Europa” pentru perioada 2021 -2027.	
Ministerul Justiției al Republicii Moldova	<p><i>Prin avizul său Ministerului Justiției a comunicat susținerea pentru semnarea acestui Acord. Totodată a menționat următoarele obiecții și propuneri:</i></p> <p><i>La textul Acordului:</i></p> <p>Tinând cont de faptul că, conform Argumentării necesității scopul Acordului este asocierea RM la Programul cadru, propunem ca titlul Acordului să reflecte acest lucru. Astfel, cuvântul <i>”participarea”</i> se va substitui cu cuvântul <i>”asocierea”</i>.</p> <p>Referința în preambul la Acordul de parteneriat și cooperare de înstituire a unui parteneriat între Republica Moldova și Comunitățile Europene se va completa cu locul, data semnării și intrării în vigoare a acestuia.</p> <p>Atenționăm că Regulamentele și Deciziile UE menționate în notele de subsol din Acord nu sunt direct aplicabile pentru Republica Moldova. Mai mult ca atât, nota de subsol nu constituie o normă dar o explicație/referință/comentariu la textul unui document și, de regulă, nu se folosesc în textele actelor normative. Prin urmare, prevederile din actele normative ale UE relevante scopului Acordului urmează a fi incluse în textul Acordului, astfel oferindu-le un caracter imperativ. Acest lucru este important, ținând cont de faptul că Acordul prevede penalități pentru nerespectarea normelor respective.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Titlul proiectului de Acord reflectă principiile generale pentru participarea Republicii Moldova la Programul pentru cercetare și inovare al Uniunii Europene, deopotrivă cu condițiile specifice și termenii privind participarea Republicii Moldova la programul cadru pentru Cercetare și Inovare Orizont Europa. Astfel, nu a fost indicat termenul ”asociere”, ci un termen mai larg ”participare”.</p> <p>Nu se acceptă</p> <p>Regulamentul și actele menționate la notele de subsol este Regulamentul nr. 695 de înstituire a programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa, de stabilire a normelor sale de participare și de diseminare și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1290/2013 și (UE) nr. 1291/2013. Prevederile relevante scopului prezentului Acord sînt incluse în textul Acordului.</p> <p>Se acceptă parțial</p> <p>Normele propuse de a fi explicate sunt prevăzute în art. 2 alin. 43 și 16 în Regulamentul de înstituire nr. 695 de înstituire a programului-cadru pentru</p>
	Conform art. 2 (2) al Acordului, Republica Moldova va participa la <i>acțiuni indirecte</i> ale Programului Orizont Europa în condiții echivalente cu cele aplicabile persoanelor juridice stabilite în Uniunea Europeană, inclusiv, în ceea ce privește respectarea <i>măsurilor restrictive</i> ale UE. Noțiunile date necesită a fi definite în textul	

	<p>Acordului pentru claritate și predictibilitate. În plus, este necesar a include noțiunea de <i>entitate juridică</i>. Se va reține că, în Codul Civil este prevăzut termenul de <i>persoană juridică</i>.</p> <p>La art. 8 al Acordului care prevede crearea Comitetului mixt de cercetare și inovare UE-Republica Moldova, sugerăm completarea cu prevederi privind numărul membrilor, modul de selectare/deosemnare, durata mandatului etc.</p>	<p>cercetare și inovare Orizont Europa, de stabilire a normelor sale de participare și de diseminare și au fost menționate în procesul de negocieri oficiale. Traducerea noțiunii de „persoană juridică”, în limba engleză este „legal entity”, MEC va îmbunătăți varianta în limba română a Acordului.</p> <p>Nu se acceptă</p> <p>În articolul 8 alin. 2 se menționează că, „Comitetul mixt UE-Republica Moldova, care va fi compus din reprezentanți ai Uniunii Europene și Republicii Moldova își adoptă Regulamentul de procedură”. Astfel, în Regulamentul de procedură va fi stabilit numărul membrilor, modul de selectare/diseminare și durata mandatului.</p>
	<p>La art. 9 Dispoziții finale:</p> <p>Prevederile incluse la alin. 2 privind intrarea în vigoare a Acordului sunt în contradicție cu alineatul 1. În acest context se va reține că actele normative și tratatele de regulă nu au putere retroactivă. Principiul neretroactivității este unul din principiile fundamentale, opozabil tuturor actelor normative. Totodată, considerând beneficiile semnării Acordului și necesitatea acoperirii perioadei în care activitățile au fost desfășurate <i>de facto</i> (dacă au fost în realitate), în Acord și în textul actului de aprobare a semnării, poate fi menționat că, cu titlul de excepție, Acordul va fi aplicat activităților desfășurate în perioada cuprinsă între ianuarie 2021 – decembrie 2027.</p> <p>În partea ce ține de aplicarea provizorie inclusă în alin.3, propunem excluderea propoziției a doua, deoarece vine în contradicție cu prima. Tratatelor pot fi aplicate provizoriu de la data semnării, până la data intrării lor în vigoare. În continuare amintim că, conform art. 16 alin (2) din <i>Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova</i>, clauza privind aplicarea provizorie a tratatului</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Este vorba despre aplicarea retroactivă a acestui Acord, fapt care nu vine în contradicție cu alin 1 și respectiv se înscrie în limitele prevederii articolului 28 din Convenția de la Viena privind dreptul tratatelor.</p> <p>Nu se acceptă</p> <p>Potrivit art. 16 din Legea nr. 595/1999 clauza privind aplicarea provizorie a tratatului sau unei părți a acestuia de la data semnării se acceptă în baza deciziei privind aprobarea semnării.</p>

	<p>internațional sau a unei părți a acestuia de la data semnării se acceptă în baza deciziei privind aprobarea semnării tratatului. Prin urmare, prevederea privind aplicarea provizorie va fi inclusă în textul actului normativ privind aprobarea semnării Acordului.</p> <p>Conținutul Anexei III la Acord privind iregularitățile, combaterea fraudelor și infracțiunilor sunt clauze preluate din unele documente ale UE care sunt aplicabile statelor membre ale UE. În acest context, se propune ca revizuirile și auditurile tehnice, științifice, financiare sau de altă natură în sediile oricăror persoane fizice rezidente sau persoanelor juridice cu sediul în Republica Moldova care beneficiază de fondurile Uniunii Europene să fie efectuate în coordonare și/sau cu participarea organului de control relevant al Republicii Moldova. Efectuarea controalelor directe de către instituțiile europene reprezintă o cedare a jurisdicției instituțiilor naționale relevante. Prevederile incluse la art.3 Recuperarea și executarea sunt în contradicție cu prevederile legislației penale a Republicii Moldova (a se vedea Codul de procedură penală, Secțiunea a 4-a <i>Recunoașterea hotărârilor penale ale instanțelor străine</i>).</p>	<p>În cazul de față, potrivit prevederilor art. 9 din Acord, a fost convenit că aplicarea provizorie va începe urmare a notificărilor părților despre îndeplinirea procedurilor interne necesare aplicării provizorii a tratatului. Acest fapt, se înscrie în limitele prevederilor pct. 131 din regulamentul aprobat prin HG nr. 442/2015.</p> <p>Nu se acceptă</p> <p>Art. 2 alin. 4 și 5 din Anexa III la proiectul Acordului prevede că ”Controalele și inspecțiile la fața locului vor fi pregătite și efectuate de Comisia Europeană sau OLAF în strânsă cooperare cu autoritățile competente din Republica Moldova, desemnate de Guvernul Republicii Moldova. Autoritatea desemnată va fi notificată, în termeni rezonabili, cu privire la obiectul, scopul și temeiul juridic al verificărilor și inspecțiilor, astfel încât să poată oferi asistență. În acest sens, oficialii și autoritățile competente din Republica Moldova pot participa la controalele și inspecțiile la fața locului.</p> <p>5. La solicitarea autorităților din Republica Moldova, controalele și inspecțiile la fața locului pot fi desfășurate în comun cu Comisia Europeană sau OLAF.”</p> <p>Nu este clar de ce alineatul 3 este în contradicție cu secțiunea 4 a Codului de procedură penală. Recunoașterea deciziilor sub aspectul pecuniar și în cauze arbitrate CE și Curții Europene de</p>
--	---	--

	<p>Justiție se propune să fie efectuată în baza prezentului Acord, iar executarea acestora se va face în conformitate cu legislația națională a Republicii Moldova.</p> <p>Se acceptă parțial</p> <p>În articolul 9 alin. 9 este stipulat că "Prezentul acord va fi redactat în două exemplare originale în limba engleză și în limba română, fiecare text fiind la fel de autentic. În caz de divergență de interpretare, textul în limba engleză va prevala." Totodată, în art. 9 alin. 8 este menționat că "Prezentul acord poate fi modificat în scris, numai cu acordul comun al părților. Intrarea în vigoare a modificărilor va urma aceeași procedură ca cea aplicabilă pentru intrarea în vigoare a prezentului acord."</p> <p>Partea moldovenească va propune părții UE introducerea unui alineat în art. 9 privind modalitatea soluționării divergențelor.</p>	<p>Justiție se propune să fie efectuată în baza prezentului Acord, iar executarea acestora se va face în conformitate cu legislația națională a Republicii Moldova.</p>
<p>Adițional, propunem completarea cu clauze privind limba de referință, modul de soluționare a eventualelor diferențe între părți și modalitatea de modificare a Acordului.</p>		
	<p>La proiectul Décretului</p> <p>În clauza de adoptare se va face referire la Monitorul Oficial în care a fost publicat actul normativ, după cum urmează: (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 24-26, art. 137))</p> <p>La definitivarea proiectului decretului se va considera necesitatea includerii clauzelor ce vor prevedea:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sursa bugetară din care vor fi acoperite contribuțiile de asociere a Republicii Moldova la Program; • aplicarea provizorie a Acordului de la data semnării acestuia. Alin. 2 al art. 16 din Legea 595/1999 prevede că clauza privind aplicarea provizorie a tratatului internațional sau a unei părți a acestuia de la data semnării se acceptă în baza deciziei privind aprobarea semnării tratatului; 	<p>Se acceptă</p> <p>Nu este clară obiecția/propunerea formulată de MJ, și anume unde se propun a fi incluse aceste clauze.</p> <p>Potrivit conținutului unui Decret pentru aprobarea semnării a unui tratat internațional, clauzele propuse de MJ nu se regăsesc în acesta.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • faptul că, cu titlu de excepție, Acordul se va aplica activităților desfășurate anterior semnării Acordului; • obligația de ratificare a Acordului, în temeiul art.11 al Legii nr. 595/1999, care prevede că tratatele internaționale ce implică un angajament financiar urmează a fi supuse ratificării; • nivelul și funcția persoanei împuternicite să semneze tratatul internațional, în temeiul art.9 al Legii 595/1999. 	
Parlamentul Republicii Moldova, Comisia politică externă și integrare europeană	Comisia politică externă și integrare europeană a examinat Acordul dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind participarea Republicii Moldova la Programul-cadru al Uniunii Europene pentru Cercetare și Inovare "Orizont Europa" pentru perioada 2021-2027 și în temeiul art. 8' din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, se pronunță în favoarea semnării acestuia.	

TOPALĂ

Ana TOPALĂ

Ministru